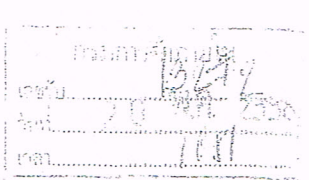

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ กองยุทธศาสตร์และแผนงาน โทร. ๒๕๐๓

ที่ พณ ๐๒๐๘.๒ / ๖๕๕๖ วันที่ พฤษภาคม ๒๕๕๘

เรื่อง มาตรการในการกำกับดูแลการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

เรียน อธิบดีกรมการค้าภายใน

ความเห็น/คำสั่ง

ตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๓/ว ๑๐๖ ลงวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๘ แจ้งว่าสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้เสนอมาตรการในการกำกับดูแลการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา และคณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษา เมื่อวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๕๘ ลงมติเห็นชอบมาตรการในการกำกับดูแลการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเสนอ โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งดำเนินการให้เป็นไปตามแนวทางดังกล่าว โดยเลือกใช้มาตรการให้เหมาะสมกับสภาพปัญหาและระยะเวลา รายละเอียดตามเรื่องเดิมที่แนบ นั้น

สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ได้สรุปความเห็น สภาพปัญหา แนวทางการแก้ปัญหา และข้อเสนอแนะของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ดังนี้

๑. สภาพปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่รัฐในการปฏิบัติราชการมีหลายรูปแบบ ทั้งนี้โดยอาจมีเจตนาทุจริตหรือแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบหรือเจ้าหน้าที่เข้าใจข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายคลาดเคลื่อน จึงทำให้ใช้ดุลยพินิจในการออกคำสั่งไม่เหมาะสมกับสภาพข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น

๒. แนวทางในการแก้ไขปัญหา โดยการกำหนดให้ผู้บังคับบัญชา ผู้มีอำนาจกำกับดูแล หรือเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจดุลยพินิจ กำหนดแนวทางในการใช้ดุลยพินิจไว้เป็นการล่วงหน้าและประกาศให้ประชาชนทราบ เพื่อเป็นกรอบในการใช้อำนาจตัดสินใจออกคำสั่งและเพื่อเป็นหลักประกันในการใช้อำนาจว่าจะมีเกณฑ์ในการพิจารณาอย่างไร

๓. ข้อเสนอแนะ

๓.๑ คณะรัฐมนตรีอาจมีมติให้ทุกกระทรวงดำเนินการให้เจ้าหน้าที่ต้องบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดและกำหนดแนวทางในการใช้อำนาจดุลยพินิจโดยประกาศให้ประชาชนทราบและหากเจ้าหน้าที่มิได้ดำเนินการใช้ดุลยพินิจตามแนวทางที่กำหนดไว้โดยไม่มีเหตุผลให้ถือเป็นความผิดทางวินัย

๓.๒ เมื่อมีมติคณะรัฐมนตรีแล้ว นายกรัฐมนตรีอาจใช้อำนาจตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ยับยั้งการปฏิบัติราชการใด ๆ ที่ขัดต่อมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว และมีอำนาจสั่งสอบสวนข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับการปฏิบัติราชการ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและถือปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวต่อไป

๑๕ ๖๕๕๖

(นางสาวบุรฉวี เกษรุ่งเรือง)
รองปลัดกระทรวง ปฏิบัติราชการแทน
ปลัดกระทรวงพาณิชย์

เลขรับที่... ๕๗/๕๑
 วันที่ ๑๕ มิ.ย. ๕๕ ๑๕ ๐๖
 กระทรวงพาณิชย์
 เลขรับ ๒๐๑๖
 วันที่ 11 พ.ค. ๕๘ เวลา 14.45 น.
 11 พ.ค. 58

ที่ นร ๐๕๐๓/ว ๑๐๖

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
 ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๘

เรื่อง มาตรการในการกำกับดูแลการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๑/๖๘๖
 ลงวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๕๘

ด้วยสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้เสนอมาตรการในการกำกับดูแลการใช้ดุลยพินิจ
 ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา ความละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๕๘ ลงมติเห็นชอบมาตรการ
 ในการกำกับดูแลการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเสนอ
 โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งดำเนินการให้เป็นไปตามแนวทางดังกล่าว โดยเลือกใช้มาตรการให้เหมาะสมกับ
 สภาพปัญหาและระยะเวลา

จึงเรียนยืนยันมา

ขอแสดงความนับถือ

(นายอำพน กิตติอำพน)
 เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำนักนิติธรรม

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๕๖๒ (เศรษฐกิจ)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๕๔

(๐.2309/๐/ส)

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา โทร. ๐ ๒๒๒๒ ๐๒๐๖ - ๙ ต่อ ๑๔๓๗

ที่ นร ๐๙๐๑/๖๕๖

วันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๕๘

เรื่อง มาตรการในการกำกับดูแลการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

กราบเรียน นายกรัฐมนตรี (ผ่านรองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม)

ตามที่ได้มอบหมายให้กระผมจัดทำความเห็นในการกำหนดมาตรการกำกับดูแลการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้น กระผมขอกราบเรียนเสนอความเห็นดังต่อไปนี้

๑. สภาพปัญหา

สภาพปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการปฏิบัติราชการมีหลายรูปแบบและมีระดับความร้ายแรงแตกต่างกัน ตั้งแต่การไม่บังคับใช้กฎหมายหรือการบังคับใช้กฎหมายโดยเลือกปฏิบัติ ไม่เป็นธรรมหรือไม่เสมอภาค ทั้งนี้ โดยอาจมีเจตนาทุจริตหรือแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ หรือมิได้มีเจตนาทุจริตแต่เกิดจากระบบงาน หรือเจ้าหน้าที่เข้าใจข้อเท็จจริง หรือข้อกฎหมายคลาดเคลื่อน จึงทำให้ใช้ดุลยพินิจในการออกคำสั่งที่ไม่เหมาะสมกับสภาพข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น

๒. แนวทางในการแก้ไขปัญหา

สภาพปัญหาดังกล่าวอาจบรรเทาลงได้โดยการกำหนดให้ผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจกำกับดูแล หรือเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจดุลยพินิจนั้นเอง กำหนดแนวทางในการใช้ดุลยพินิจไว้เป็นการล่วงหน้าและประกาศให้ประชาชนทราบ เพื่อเป็นกรอบในการใช้อำนาจตัดสินใจออกคำสั่ง และเพื่อเป็นหลักประกันในการใช้อำนาจว่าจะมีเกณฑ์ในการพิจารณาอย่างไร และในการออกคำสั่งเจ้าหน้าที่จะต้องระบุเหตุผลในการใช้ดุลยพินิจให้ชัดเจน เพื่อให้ประชาชนผู้รับคำสั่งเกิดความเข้าใจและมีความมั่นใจในการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่

๓. ข้อเสนอแนะ

โดยที่ขอบเขตอำนาจดุลยพินิจย่อมเป็นไปตามที่กฎหมายแต่ละเรื่องกำหนดไว้เมื่อกฎหมายแต่ละฉบับมีรัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมาย ประกอบกับรัฐมนตรีเป็นผู้บริหารสูงสุดของกระทรวง กระผมจึงมีความเห็นดังนี้

๓.๑ คณะรัฐมนตรีอาจมีมติให้ทุกกระทรวงดำเนินการให้เจ้าหน้าที่ต้องบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดและกำหนดแนวทางในการใช้อำนาจดุลยพินิจโดยประกาศให้ประชาชนทราบ และหากเจ้าหน้าที่มิได้ดำเนินการใช้ดุลยพินิจตามแนวทางที่กำหนดไว้โดยไม่มีเหตุผลให้ถือเป็นความผิดทางวินัย

๓.๒ เมื่อมีมติคณะรัฐมนตรีแล้ว นายกรัฐมนตรีอาจใช้อำนาจตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ยับยั้งการปฏิบัติราชการใด ๆ ที่ขัดต่อมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว และมีอำนาจสั่งสอบสวนข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับการปฏิบัติราชการของราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค และราชการส่วนท้องถิ่น

๓.๓ ในกรณีที่เป็นเรื่องที่มีความสำคัญและจำเป็นจะต้องใช้อำนาจพิเศษ
เหนือกว่าอำนาจตามข้อ ๓.๑ และข้อ ๓.๒ หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติอาจใช้อำนาจตาม
มาตรา ๔๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ กำหนด
มาตรการในการกวดขันการบังคับใช้กฎหมาย การแก้ไขหรือยกเลิกการใช้อำนาจดุลยพินิจที่ไม่ชอบ
ด้วยกฎหมายได้ แต่วิธีการนี้จำเป็นจะต้องกำหนดรายละเอียดให้ชัดเจน และมีข้อจำกัดหรือมีความ
ไม่เหมาะสมอยู่บ้าง กล่าวคือ เมื่อมีคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติในกรณีนี้แล้ว คำสั่ง
ดังกล่าวจะก่อให้เกิดภาระหน้าที่แก่หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติในการบังคับการให้เป็นไป
ตามคำสั่งนั้น ไม่ว่าจะเป็นการสอดส่องดูแลหรือการแก้ไขการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ
เพื่อให้มีการปฏิบัติตามคำสั่งนั้นได้อย่างทั่วถึง

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

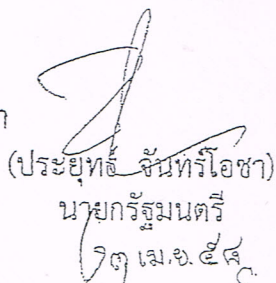

(นายดิศทัต โทตระกิตย์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

~ ๒๓๒๒ / ๒๐๒๓ ค.๒๒ ~

พลเอก

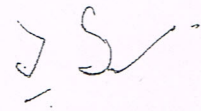

(ประยุทธ์ จันทร์โอชา)
นายกรัฐมนตรี
๑๓ เม.ย. ๕๕

- นำส่งขอ / ขอส่ง ครม.

กราบเรียน นรม. เพื่อโปรด พิจารณา

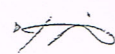
พล.อ.

ธนะ

๒๒ เม.ย. ๕๕

สำเนาถูกต้อง

(นายเศรษฐชัย อันสมศรี)
นิติกรชำนาญการ
สำนักนิติธรรม